

ЗНАЧЕНІЕ НА ЗЕМЬ-ТЖ ЗА ХОРА-ТА.

Земя-та има за хора-та много голѣмо значеніе. Тя е едно голѣмо и неистыцимо скривалище, отъ кое-то си добывать всичко, щото имъ трѣбва: 1) земля-та имъ дава камъни, съ кои-то си градятъ къщи, мостове и пр.; камъни въглища, безъ кои-то не бы могло да има нито фабрики, нито желѣзны пжтища, нито вапоры; глины да си правятъ различни сеждове, като: стомны, кюпове, гърнета, паницы и пр. Изъ земь-тж хора-та вадятъ за различни полезны употребленія металлы, като: желѣзо, куршумъ, мѣдь, сребро, злато и пр.; драгоценны камъни: елмазы, кехлибаръ и пр.; 2) тя ражда и растенія, съ които си хранимъ и обличямы, какво-то: жито, ръжь, царевичъ, памукъ, ленъ и пр. и 3) тя е кърмилца на всички-тѣ животны. Такыва еж значеніе-то и върската, кои-то има между земь-тж и хора-та.

За това, чини ми ся, не е излишно да запознаемъ четцы-ты на Лѣтоструя съ орждный міръ на земь-тж. Ныцемъ опишемъ отъ растенія-та и животны-тѣ само оныя, кои-то играють най-голѣмж роль въ живота на хора-та. А прѣди да направимъ това, нужно е да припомнимъ, че распространеніе-то на растенія-та и животны-ты зависи отъ климата. Напримѣръ една страна колко-то е по-студена и въздухъ-тъ ѳ колко-то е по-сухъ, то и орждный міръ тамъ е по-рѣдкъ и по-бѣденъ; по тжж причинъ въ полярны-тѣ страны и по върхове-тѣ на планины-ты расте само единъ мхъ. Нъ въ такывы страны, гдѣ-то климатъ-тъ е топлъ и влаженъ, и земля-та имъ е добра, природа-та прави чудеса: тамъ ся раждатъ такыва растенія, на кои-то голѣмина-та, за насъ жители-тѣ, по умѣрены-тѣ страны, е за невѣрваніе; тѣй напр. чяшка-та на растеніе-то *рафлезія* побира у себѣ си двѣ мѣры (ведра) водж, а листа-та на растеніе *викшорія* иматъ три аршина на ширь.

ЗА ОРЖДНЫЙ МІРЪ.

Въ сръднж и южнж Африкж ся намира растеніе, кое-то ся нарича *адансонія* (баобабъ). Пжтници казвать, че въ негово-то джпно (корубж), кое-то е станжло отъ изгнываніе-